שומר לאוכל שחלקו. לא שחלקו לגמרי דא"כ פשיטא דלא מצטרף כדפריש לעיל ולהכי נקט נמי דוקא חלקו אבל שני אוזיס שהן שני אוכלים שלמים פשיטא דלא מצטרפין אלא מיירי כגון שיש כאן בשר ועליו עור וחלקו לעור והיה חלוי מלד זה וחלוי מלד זה ומייתי ראיה מר' אלעזר בן עזריה דמסתמא בשל קטנים משום דכל השומרים מצטרפין ומיירי כגון שיש בין כל הגרגרין כביצה כלא שומרין והשומרין מכניסין ומוליאין ואין מצטרפין ואמאי משמי ליה בקולחא ומשום יד וי"ל דבלאו הכי ניחא ליה טפי לאוקומי בקולחא ומשום יד ומעיקרא לא הוה מוקי לה מטוס שומר אלא מטוס דבמסמיסין הוה מסתמא ליה מטוס שומר אבל השתא דמפרש מאי במסמיסין בתשמישן ניחא ליה טפי לאוקומא בקולחא: **בחטי** דר"ש בן שמח. ותדשים נמי כעדשים דר' שמעון בן שמח שהיו כדיברי זהב ועסו שומריהם יש בהם כביצה:

לא מטוס שומר. וא"ת אמאי קאמר ר"ש לעיל אבל מימא לא הוי יד מטמס שומר מיהא ליטמא וי"ל דלעיל מיירי בטוגע בימא אבל כנגד הבשר וכן פירש בקונטרס וא"ת ורבי יוחנן דמוקי לה מטוס יד אמאי נקט ובשער שבנגדו וי"ל דבשבנגדו לא דוקא כדפירש בקונטרס:

איבא דמתני לה למתניתין דר' עד לא שנו אלא עשה. ר"ל הוה מצי למימר לא שנו אלא קרנים וסלפים שהן עלמן מטוס שומר אלא לחידי דנקט לעיל לא שנו אלא עשה נקט נמי הכא עשה הוא

אמר אפילו נימא נמי הויא יד [א] איתיביה ר' יוחנן לר"ל [ב] עור שיש עליו כזית בשר הנוגע בציר היוצא ממנו ובשערה שבנגדו טמא מאי לאו משום יד [ג] לא משום שומר ומי איבא שומר על גבי שומר חלחול מחלחל, מתקיף לה רב אחא בר יעקב אלא מעתה תפילין היכי כתבינן הא בעינן כתיבה תמה ולבא? אשתמטתיה הא דאמרי במערבא כל נקב שהדיו עובר עליו אינו נקב ואיבעית אימא כוליה משום יד כדאמר רבי אלעא במלאי שבין המלאים הכא נמי בנימא שבין הנימין, והיכא, אתמר דר' אלעא, אהא המלאי שבשבלים מיטמאין ומטמאין ואינן מצטרפין מלאי למאי חזי? אמר רבי אלעאי במלאי שבין המלאים לישנא אחרינא אמרי לה הכי נמי מסתברא דמשום שומר דאי סלקא דעתך משום יד נימא אחת למאי חזי? כדאמר ר' אלעא במלאי שבין המלאין הכא נמי בנימא שבין הנימין, והיכא איתמר דר' אלעאי אהא דתנן המלאי שבשבלים מיטמאין ומטמאין ואין מצטרפין מלאי למאי חזי? אמר רבי אלעאי במלאי שבין המלאים ואיבא דמתני לה אמתני'

עשה דהוי יד אבל נימא. אמר לא תשיבא למיהוי יד, דפסקא אלא שומר הוא ויש חומר ביד מבשומר ביד מביאה את הטומאה בכל ענין שהיא אבל שומר אם יש תחיכה עור ועליה בראשה אחד כזית בשר וגגע באחד מן הנימין בראש האחר טהור דשומר אין מביא טומאה כמטמא יד אלא"כ נגע בבשר כנגד הבשר כדלמרינן בריש פרקין (לעיל דף קיח) הנוגע כנגד הבשר מאחורין: ורבי יוחנן אמר אפילו נימא הוא יד. ומביאה טומאה אפילו נגע בנימא אלא כנגד הבשר: בציר. חוט הבשר: מאי לא משום יד. ושבנגדו לאו דוקא: לא משום שומר. כיון דאיכא כזית עבוד שומר מעבה יד להכניס ולהוציא: שומר על גבי שומר. נימא על גבי עור: חלחולי מחלחל. ומנקיב נימא לעור ויורד על הבשר ולא הוי שומר ע"ג שומר: אי חלחולי מחלחל תפילין היכי כתבינן. והלא העור חוצל כנגד הבשר ובעינן כתיבה תמה אלמה ולא פסוקה דכתיב (דברים ו) וכתבתם אותם כתיבה תמה: מיבעיא לימא סולה. ליב ושערה אבל שומר: מנאי. זקן הנעלין של שבולת: משמאלין ואין מצטרפין. דיד היא ואינה שומר: למאי חזי. הא נפסק מלאי כשלאחזיק בו: שבין המלאין. שלוחז בכל המלאין של שבולת ולא בתחך מהן: ליבעיא אחרינא אמרי לה כו'. מאן דאמר אי לישנא הך ליבעיא אחרינא אמרי לה כו' מאן דאמר הכי נמי מסתברא דמשום שומר מדקתני שערה דלא נקיט נמי דלא הוי יד (ה)(ולא תביה) מהא מתניתא ותרץ ליה משום יד) שומר והכי נמי מסתברא דמשום שומר מדקתני שערה דלא נקיט נמי דלא הוי יד נימא אחת למאי חזיא, לעולם משום יד ומאי שערה דקתני נימא שבין הנימין: המלאין, שבשבלין מיטמאין ומטמאין. מוליאין ומכניסין טומאה לשבולתיה ואין מצטרפין דאינו שומר אלא יד: ואיכא דמתני לה. להא פלוגתא דר' יוחנן ור"ל: אמתניתין

שני שומרין מהו שיצטרפו, היכי דמי: אילימא בזה על גב זה "ומי איכא שומר על גב שומר *והתנן רבי יהודה אומר "שלש קליפות בבצל פנימית בין שלמה בין קדורה מצטרפת אמצעית: שלמה מצטרפת קדורה אין מצטרפת חיצונה בין כך ובין כך טהורה: רב אושעיא ישומר אוכל שחלקו כמיבעיא ליה: ביון דהאי לא מגין אהאי והאי לא מגין אהאי לא מצטרפת אי דלמא ביון דהאי מגין אדידיה והאי מגין אדידיה מצטרפין? מא שמעת רבי אלעזר בן עזריה מטהר בשל פול ומטמא בשל קטנית מפני שרוצה במשמישן אמר רב אחא בריה דרבא בקולחא ומשום יד ומאי במשמישן בתשמישן ת"ש *דתנא דבי רבי ישמעאל "על כל זרע זרוע (אשר יזרע) כדרך שבני אדם מוציאין לזריעה חטה בקליפתה ושעורה בקליפתה ועדשים בקליפתן כדאמר רב אחא בריה דרבא בקולחא ומשום יד, הכא נמי בשדרה ומשום שומר, בשלמא עיליתא צריכי לתתיתא אלא תתיתא מאי צריכי לעיליתא? בחד דרא, ומי איכא כביצה אוכלין בחד דרא? *בחטי דשמעון בן שטח השתא דאתית להכי חדא [ו] חטה נמי בחטי דשמעון בן שטח. נופא שני עצמות ועליהן שני חצאי זיתים והכנים ראשיהן שנים לבית והבית מאהיל עליהן הבית טמא, יהודה בן נקוסא אומר משום רבי יעקב היאך שני עצמות מצטרפין לכזית אמר ריש לקיש לא שנו אלא עצם דהוי יד אבל נימא לא הויא יד ורבי יוחנן

שני שומרין מהו שיצטרפו. לאוכל שבתוכן לכביצה: פנימית. הייט אותה לבנה הראשונה הראויה לאכול: קדורה. נקובה: מצטרפת. שהרי היא עלמה אוכל: אמצעית. שלמה מצטרפת. דהוי שומר: קדורה איה מצטרפת. דלא הויא שומר: חיצונה. תורה אור עטורה. שאין שומר על גבי שומר חשוב שומר: שומר לאוכל שחלקו. כגון אוכל כביצה ושומרו עליו וחלקו ג) (או כגון שני בגדים קטנים שאין בשניהם אלא כביצה עם שומריהם) שומרין עם האוכל ד) עם שני אוכלין לכביצה אע"ג דאינו שומר לאוכל אי אינו מצטרפין לכביצה אמאי אוכלין שבתוכן אינו מצטרפין ה) עם שני אוכלין לכביצה אע"ג דהאי מגין אהאי ו) בקולחא. אע"פ שאינו מטהר ז) בקולחא ומטהר ח) בקולחא קלי ומשום יד דהוי יד לטולהו שרצוצין: תתין בקליפתן. אלמא חטין עם שומריהן מצטרפין לכביצה אלמא שני שומרין מצטרפין ט) והא"ל לאוכל שחלקו ו) וה"ל הוה מלי לתרולי בריה שאלי אלא תירולא דחיקא הוא: כדאמר רב אחא בקולחא ומשום יד. דיד אחד הוא. כך קליפה נמי בשדרה. קאמר בסאסא דבקולחא שהחטין קטנין בשדרה בהיקף סביב ומשום שומר דכל הסבולת שלמה וכל הסאסא הויא חד שומר דסלין לריכין זה לזה שאם יפול אחד ז) סלם טפלין ולא הוו שומרין: בשלמא עיליתא לריכי לתתיתא. כלומר דשורות עליונות שהחטין קטנין בהן ח) לריכות שיהו שורות התחתונות קיימות שאם נשברה הקליפה התחתונה של שבולת עשרת הקליפה הכמוכה לה עד הקליפה הראשונה אינו אוכל אלא כביצה אחת אבל אם נשברה הקליפה העלי